

โมทนาสาธุสาร

ฉบับเดือนมกราคม ๒๕๕๖

พระธรรมเทศนาโครงการปฏิบัติธรรมเฉลิมพระชนมพรรษาในหลวง ๘๕พรรษา

เรื่อง วิปัสสนาในฌานในญาณ

วันเสาร์ที่ ๑ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๕๕

การปฏิบัติธรรมเพื่อให้เกิดมรรคผลนิพพานต้องเรียกวิปัสสนา

คำว่าวิปัสสนาก็คือการเป็นอุบายให้เรื่องปัญญาหรือเกิดปัญญาหรือเพิ่มปัญญาแต่คำว่าวิปัสสนาคำเดียวยังไม่สมบูรณ์แบบ ต้องเพิ่มวิปัสสนาในญาณหรือในฌานเข้าไปด้วยจึงจะสูงสุด วิปัสสนาในฌานก็คือเพ่ง เพราะฉะนั้นการเพ่งเราจะเพ่งรูปก็ได้เพ่งเสียงก็ได้เพ่งกลิ่นเพ่งรสเพ่งสัมผัสก็ได้

แต่เราเพ่งอันใดก็ให้รู้ไว้ว่าความเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นในขณะที่เราเพ่ง

เพราะเดี๋ยวเพ่งรูปเพราะจิตมันนึกถึงรูป

เดี๋ยวไปได้ยินเสียงจิตก็แว็บไปรับเสียงได้กลิ่นได้รสได้สัมผัสอะไรเนี่ย เพ่งเป็นฌานรู้เป็นญาณ

เพราะฉะนั้นเราจะเข้าใจในขณะเดียวกันเลยวิปัสสนาในญาณในฌาน

เพ่งรู้เพ่งละหมายถึงว่าเราต้องการที่จะให้เกิดญาณเกิดปัญญาคือรู้แล้วไม่ให้ยึดติดคือทำจิตของเราให้ว่างจากการเพ่งว่างจากฌานว่างจากญาณไม่ให้ติด

เพราะพระพุทธเจ้าเป็นผู้แสดงไว้สุดยอดแล้วเรื่องวิปัสสนาในญาณในฌานเพราะคราวที่พระองค์ไปเรียนอาฬารดาบสอุทกดาบสสำเร็จอภิญญา ๕ สมาบัติ ๘ แล้วพระองค์เห็นว่าไม่ใช่ทางตรัสรู้

พระองค์ก็มาเจอมาประพฤติปฏิบัติธรรมานตนที่เรียกว่า อุตตกิลมถาณูโยค กัดพระหนต์บ้าง

กลั่นลมหายใจเข้าเอาลิ้นกดเพดานเนี่ยทำให้กายลำบากไม่ให้ลมหายใจเข้าหายใจออกโดยปกติแล้วต่อมาก็อดอาหารจนกระทั่งเหลือเท่าเม็ดในเยื่อถั่วเขียวแล้วก็พระองค์ก็สลบเขาเรียกว่าวิสุตัญญูปภาพคือสลบหมด

กำลังนั้นนะผมอมเหลือแต่ซี่โครงนั้นนะที่เขาทำรูปเอาไว้มันนะแล้วก็พระองค์ก็แสดงโทษ

พอพระองค์สลบไปแล้วรู้สึกตัวขึ้นมาพระอินทร์ลงมาแสดงพิณสามสาย

พระองค์เป็นผู้ฉลาดในดนตรีกาลอยู่แล้วเพราะมีสนม ๒๐,๐๐๐

เป็นผู้ที่คราวเป็นพระสิทธัตถะรับใช้ในการดีดตีตีเป่าร้องรำทำเพลง พอพระอินทร์ขึ้นสายตึงก็ขาด ปึงก็ขาด สองหย่อนไปก็ไม่ค่อยดังต้อง

พอครั้งที่สามก็พอดีก็มีเสียงบันลือที่ไพเราะเพราะพริ้งพระองค์ก็ได้คำอุปมาไว้ สามข้อเนี่ย

คำว่ามชฌิมาก็ที่พระองค์ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าเนี่ยการที่พระองค์มาเทียบกับการทรมานกายเนี่ยทำกายให้ลำบากแล้วก็ไม่ได้เกิดผลประโยชน์อะไรเกือบตายหรือใกล้ตาย

แล้วพระองค์ก็พิจารณาว่าใครจะบำเพ็ญเพียรอุตตกิลมถาณูโยค มีแต่เสมอเราเท่านั้นไม่ยิ่งไปกว่าเรา

แล้วพระองค์ก็พิจารณาว่ากามสุขาลิกานูโยคก็เป็นทางอันหนึ่งแล้วพระองค์ก็พิจารณามชฌิมามาปฏิบัติทางสายกลางเนี่ย

ทางสายกลางที่พระองค์ตรัสไว้ก็หมายถึงว่าบรรพชิตไม่ควรเสพหรือเข้าใกล้หรือผู้ปฏิบัติไม่ควรเข้าใกล้ก็คือ

กามสุขัลลิกานุโยค อตตกิลมณานุโยค เพราะฉะนั้นเมื่อพระองค์ไม่ให้เข้าไปใกล้หรือไม่ให้ปฏิบัติ
 ไม่ให้เสพก็คือไม่ให้ปฏิบัติ ไม่ให้ทดลองตามเยี่ยงอย่างพระพุทธเจ้า
 เพราะพระองค์ทดลองมาแล้วปฏิบัติมาแล้วไม่เกิดผลจึงห้าม!
 คำว่าห้ามก็คือไม่ให้นักบวชทั้งหลายเนี่ยหรือนักปฏิบัติหรือบรพชิตไม่ควรเสพหรือใครเป็นบรพชิตมุ่งความ
 มั่นเพียรแล้วไม่ควรปฏิบัติตามนี้คือให้วางนั่นเอง มัชฌิมาปฏิปทา ก็คือทางสายกลางคือความว่าง
 ว่างจากอตตกิลมณานุโยคคือทรมานกาย แล้วก็กามสุขัลลิกานุโยคคือสิ่งที่พระองค์ได้เคยผ่านมาแล้ว
 เพราะฉะนั้นถ้ามุ่งความเพียรก็คือต้องมัชฌิมาปฏิปทาทางสายกลาง
 แล้วพระองค์ก็แสดงถึงสุญญตสมาธิคือมีอนัตตาความว่างเป็นอารมณ์เนี่ย
 ถ้าใครบวชแล้วไม่ได้เรียนไม่ได้ศึกษาถึงนักธรรมโทไม่มีโอกาสได้รู้เลยแล้วก็ไม่มีคำอธิบายด้วยแล้วก็สุญญ
 ตวิโมกข์หลุดพ้นด้วยความว่าง
 เพราะฉะนั้นเมื่อเราเข้าใจทั้งสุญญตสมาธิคือมีอนัตตาความว่างเป็นอารมณ์แล้ว
 เราจะต้องมารู้สุญญตวิโมกข์หลุดพ้นด้วยความว่างตามแนวทางที่พระองค์สอนไว้
 ครูบาอาจารย์ทั้งหลายที่ผ่านมาเนี่ยไม่เคยได้พูดกันเลยเรื่องสุญญตสมาธิสุญญตวิโมกข์เพราะท่านหัวไม่
 ถึงต้องว่าอย่างนี้จึงไม่มีใครเอามาพูดมาสอน ถ้าเราปฏิบัติสุญญตสมาธิมีอนัตตาความว่างเป็นอารมณ์
 เราจะมองเห็นรูปเห็นอะไรก็ว่าง ทุกอย่างต้องว่างเปล่าหมด
 แล้วก็ไม่ใช่ยึดติดไม่ให้มาประทับอยู่ในใจเราคือว่างภายในคือจิตเราต้องว่างภายใน
 แล้วก็ให้ว่างภายนอกคือไม่ยึดถือสิ่งใดๆที่ตาเห็นหูได้ยินจมูกได้กลิ่นลิ้นได้ร้อรสกายได้สัมผัสเนี่ยพวกเนี่ย
 ต้องว่างทั้งภายนอก เมื่อว่างทั้งภายในภายนอกแล้วเนี่ยจิตจึงจะเรียกว่าจิตตั้งมั่น
 แล้วก็ดำเนินเข้าสู่สุญญตวิโมกข์คือหลุดพ้นความว่างก็คือว่างทั้งภายในคือภายในไม่มีวิตกวิจารณ์สังขารไม่
 ปรุงแต่ง คำว่าวิตกความตรึก
 วิจารณ์ความตรองหรือความใคร่ครวญเนี่ยคือถ้าเราไม่เจริญสุญญตสมาธิเนี่ยเราเห็นรูปแล้วเราก็จะมาปรุงแ
 แต่ง คือวิตกถึงรูปที่ไปเห็นมา เสียงที่ได้ยินมา กลิ่นที่ได้ดมมา ติตรสที่กินเข้าไป
 ติดสัมผัสแล้วก็เกิดวิตกวิจารณ์ถึงสิ่งที่ผ่านมาแล้วๆก็มาปรุงแต่งว่าดีหรือไม่ดีเพราะฉะนั้นเราจะต้องรู้
 ทั้งที่พระองค์สอนสุญญตก็คือให้ว่างจากดีและไม่ดี ว่างทั้งบุญทั้งบาป
 ว่างทั้งภายในภายนอกเนี่ยพระองค์สอนให้สุญญตสมาธิให้เหมือนอนัตตาความว่างเป็นอารมณ์
 ให้ทำความคุ้นเคยหรือเคยชิน
 พอถึงเวลามันก็จนตายเนี่ยก็จะเข้าสู่นิพพานด้วยจิตน้อมด้วยความเคยชินคือชินกับความว่างเพราะฉะนั้น
 สิ่งที่พระองค์สอนเนี่ยพระองค์เอาสุดยอดมาสอน
 วิปัสสนาญาณวิปัสสนาญาณก็ต้องว่างทั้งญาณทั้งฌานคือว่างจากการเพ่งว่างจากการรู้
 ที่พระพุทธเจ้าสอนอินทรีย์สังวรณตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจเนี่ยให้ว่างคือให้ว่าง
 ไม่ให้ตาไปเห็นรูปจะได้ว่างจากรูป หูไม่ให้ไปฟังเสียงก็ให้ว่างจากเสียง จมูกได้กลิ่นก็ให้ว่างจากกลิ่น
 ลิ้นได้ร้อรสก็ให้ว่างจากรส กายได้สัมผัสเย็นร้อนอ่อนแข็งก็ให้ว่างจากเย็นร้อนอ่อนแข็งเนี่ยว่างภายนอก
 แล้วก็ให้จิตว่างภายในคือไม่ให้เกิดวิตกความตรึก

ไม่ให้วิจารณ์ความทรงแล้วหรือความใคร่ครวญไม่ให้ปรุงแต่งว่ารูปนั้นดีหรือว่ารูปนั้นไม่ดี
สวยหรือหล่อหรือไม่งามอะไรพวกนี้เนี่ย สังขารจะได้ไม่ปรุงแต่ง จิตก็จะได้ว่างไปตลอด
ทั้งวันทั้งคืนทั้งเดือนทั้งปีเนี่ย

ไม่ใช่หนึ่งสมาธิ๑๐นาทีหรือชั่วโมงหรือหกชั่วโมงถึง๑๒ชั่วโมงแต่ถ้าทำจิตว่างไม่ได้ไม่ติดต่อกันก็ไม่มีผลเพราะฉะนั้นการฝึกก็คือการเจริญหรือการภาวนาคือการทำให้มีให้เป็นขึ้นไปทำอย่างอื่นอะไรให้มีให้เป็นขึ้นมาก็มีแต่ทุกขมีแต่โทษ ถ้าทำความว่างให้เกิดขึ้นเราก็จะพ้นทุกข์พ้นโทษแล้วเราก็จะได้มีจิตสงบ

การที่เราจะทำจิตให้สงบก็คือการที่พระองค์แสดงถึงเรื่องสติสัมปชัญญะเนี่ย คำว่าสติความระลึกได้ สัมปชัญญะความรู้ตัวเป็นธรรมที่มีอุปการะมาก เพราะฉะนั้นต้นเหตุใหญ่ก็คือสติเนี่ยไประลึกถึงการเห็น การฟัง การสูดดม การลิ้มเลีย

การสัมผัสเนี่ยก็เพราะอาศัยสติไประลึกถึงเพราะฉะนั้นสติเนี่ยแหละเป็นสมุทัยเหตุให้เกิดทุกข์

การที่เราแยกเรารู้แล้วว่าความฟุ้งซ่านคืออารมณ์ทั้งหลายคือมันฟุ้งซ่านไปตามรูปตามเสียงตามกลิ่นตามรสตามสัมผัสแล้วก็มันประทับติดใจอยู่แล้วก็มาปรุงแต่งเนี่ยอาศัยสติเนี่ยระลึกไปตามสัญญาอุปาทาน เพราะฉะนั้นถ้าเราจะให้เร็วขึ้นต้องใช้สัมปชัญญะรู้จิตแล้วก็รู้สติคือตัดสติทิ้งไม่ให้สติระลึกถึงรูป เสียง กลิ่น รส โณภูฐัพพะ ธรรมารมณเนี่ยจิตจึงจะแน่วแน่หรือจะตั้งมั่น

จิตจะได้ว่างตลอดทั้งวันทั้งคืนทั้งเดือนทั้งปีถ้าเราไม่ใส่ใจเนี่ยเราอยู่กับความว่างเหมือนกับตาบอดตาใสทั้งที่เรียกว่ารับรู้ไม่รับเก็บ รับรู้คือตาเห็นรูปแล้วก็รับรู้ว่ารูปรูปร่างอยู่แต่ว่ารูปนั้นไม่ใช่เราไม่ใช่ของเราที่ว่างไปอีก เสียงนั้นที่อยู่แต่ก็ไม่ใช่เราไม่ใช่ของเราที่ว่างไปอีก กลิ่น รส

สัมผัสเช่นเดียวกันรับรู้ไม่รับเก็บเพราะไม่ใช่เราไม่ใช่ของเราเหมือนเราไปต่างประเทศ

ต่างจังหวัดเราไปเห็นไปได้ยินไปได้ทราบได้รู้สึกแล้วก็สิ่งที่เราเห็นมาทั้งหมดของเราหรือเปล่าก็ไม่ใช่ เมื่อเรารู้ว่าสิ่งเหล่านั้นไม่ใช่เราไม่ใช่ของเราแล้วเราก็ไม่ควรมาเก็บไว้ในใจ คือไม่ให้ขโมยรูปของใคร เหมือนเราไปเห็นของเขาแล้วเราก็ไม่ขโมยรูปใครมาไว้ในใจเรา ไม่ขโมยเสียงของใครมาไว้ในใจเรา ไม่ขโมยกลิ่นของใครมาไว้ในใจเรา ไม่ขโมยรส

ขโมยสัมผัสของใครมาไว้ในใจเราเนี่ยศีลของเราจะเป็นศีลวิสุทธิ คือศีลบริสุทธิสะอาด

เพราะไม่ได้ขโมยไอ้ที่เราต้องไปฆ่าสัตว์ลักทรัพย์ประพฤติผิดกาเมมุสากินเหล้าเมายาได้นั้นมันเป็นอย่างหยาบต้องว่า อย่างหยาบที่นี้ถ้าเราไปขโมยรูป เสียง กลิ่น รส โณภูฐัพพะ

ธรรมารมณเนี่ยความปราณีตความละเอียดจะเกิดขึ้นความเป็นไปเนี่ยที่เราารู้แล้วว่าสิ่งเหล่านั้นนี้ ความสำคัญของศีลก็อยู่ที่ลละ-ละเนี่ยคือละเว้นเห็นอะไรก็ให้ละเว้นหมดไม่ว่าเห็นรูป ได้ยินเสียง ได้กลิ่น ได้รส ได้โณภูฐัพพะธรรมารมณเนี่ยเว้นหมดเลย

เว้นแล้วมันก็ว่าที่เนี่ยนัยยะอันเนี่ยสำคัญคือที่สมาทานกันแล้วคือเนี่ยแต่ความจริงของศีลก็คือต้องละเว้น แล้วก็สี สี-ละหรือไม่ถ้าไม่ละเว้นไม่เว้นตัวนี้ก็เหลือแต่สีเนี่ย สีขาว สีเหลือง

สีรักก็ไม่มีประโยชน์หรอกเพราะจิตยังไม่ได้ละเว้นอะไรเพราะการที่จะวิมุตติหลุดพ้น ละที่ใจไม่ให้ไปละสี ไม่ต้องไปยุ่งกะไอ้สีแดงสีเขียวอะไรไม่ต้องไปยุ่งเพราะไม่มีความสำคัญอะไร

ที่พระองค์สอนให้ละเว้นให้ว่างแหละนั่นแหละตัวละเว้นนี่แหละจึงจะเป็นศีลตัวจริงถ้าเราละเว้นบ่อยๆที่แรก

เรา ก็พยายามละเว้นไปก่อน การละเว้นปฏิบัติจนเคยชินเขาเนียให้ เป็นศีลขึ้นมาเนีย
 ที่แรกเรา รักษาที่หลังศีลก็รักษาเราคือว่าง! เมื่อจิตเราว่างแล้วนั้นเนาะคือศีลรักษาเราแล้ว
 เรา รู้ความหมายแล้ว เราความจริงของศีลที่แท้จริงก็คือต้องละเว้น
 เนีย เป็นศีลธรรมประจำใจเลยต้องเรียกว่าเอาศีลนั้นแหละเป็นทั้งศีลด้วยเป็นทั้งธรรมด้วยเอามาประทับอยู่ใน
 นใจ เมื่อเรามีศีลมีธรรมประทับใจเขาเรียกว่ามีธรรมเป็นเครื่องอยู่มีศีลเป็นเครื่องอยู่
 มีธรรมเป็นเครื่องอยู่เขาเรียกถ้าเราทำนเคยชินนั้นเนาะเป็นโลกุตตรธรรมด้วย
 คำว่าโลกุตตรธรรมก็คืออารมณ์ของโลกคือรูป เสียง กลิ่น รส โผฏฐัพพะ
 ธรรมารมณ์ไม่เข้ามาสู่ใจเราเพราะใจเรามีวิหารธรรมคือศีลและธรรมคือละเว้นแล้วก็ว่างละเว้นแล้วก็ว่าง
 เนียเราจะต้องฝึกหัดอย่างนี้ คำว่าวิปัสสนาเฉยๆไม่มีประโยชน์หรอก
 ต้องวิปัสสนาญาณวิปัสสนาญาณนั้นเนาะต้องรู้ตรงนี้แล้วก็มาพิจารณาถึงรูป เสียง กลิ่น รส
 โผฏฐัพพะพวกเนี่ยธรรมารมณ์ อันนี้ถ้าเราไม่มีอินทรีย์๖ คือตา หู จมูก ลิ้น กาย
 ใจการที่จะรู้รายละเอียดต่างๆเข้าไปในทุกข์ๆเพราะรูป ทุกข์เพราะเสียง ทุกข์เพราะกลิ่น ทุกข์เพราะรส
 ทุกข์เพราะโผฏฐัพพะสัมผัสเนี่ยพวกนี้เป็นทุกข์อันตรายคำว่าทุกข์อันตรายก็คือสิ่งที่เราไปยึดติดเอามาเนีย
 เป็นทุกข์อันตราย ทำให้ถึงแก่ชีวิตได้ร้องห่มร้องไห้เสียอกเสียใจเนี่ยก็เพราะรูป
 เพราะเสียงที่เขาต่อว่าต่อขานนินทาสรรเสริญอะไรเนี่ย
 ให้รู้เอาไว้อย่างนี้เมื่อเรารู้อย่างนี้แล้วเราก็จะมีความเข้าใจความละเอียดของจิตเราก็จะได้ถูกการละเว้น
 ทานให้แล้วว่างก็ละเว้น เนียเป็นทาน
 ทานให้ไปแล้วก็หมดแล้วว่างกระเป๋าก็ว่างกรรมสิทธิ์คือว่างจากการยึดถือว่าเป็นเราเป็นของเราแล้ว
 เนียเขาเรียกว่าว่างจากกรรมสิทธิ์คือให้ทาน แล้วศีลก็ละเว้นแล้วก็ว่างการละเว้นนี่ก็เป็นศีล
 เนกขัมมะอดใจเพื่อให้ว่างก็เป็นเนกขัมมะ เมื่อเราใช้ปัญญาคือเหตุผล เหตุผลก็คือตัวปัญญา
 ใครได้ยินแต่เรื่องปัญญาๆแต่ใช้ตัวจริงของปัญญาคืออะไร?
 ตัวจริงของปัญญาคือเหตุผลที่ถูกต่อนั้นแหละเป็นตัวปัญญาที่แท้จริงที่จะทำให้อุบายปัญญาเกิดขึ้นหรือ
 กิดความเฉลียวฉลาดเกิดขึ้นหรือทำให้เรื่องปัญญามันขึ้นมาเนียถ้าใครยังไม่รู้เหตุผลที่ถูกต่อนั้นมันจะเป็นป
 ญญาได้ยังงัย?
 แล้วคำว่าวิปัสสนามันจะเกิดได้ยังงัย? เพราะมันต้องอาศัยปัญญาเกิดไม่ใช่ต้องอาศัยความรู้สึกเราเกิดเฉย
 ๆต้องรู้เหตุผลเนี่ยเป็นส่วนประกอบ เหตุผลส่วนประกอบก็คือตา รูป หู เสียง จมูก ลิ้น รส
 กายกับโผฏฐัพพะสัมผัส ใจที่รับรู้ธรรมารมณ์เนี่ยอันนี้เป็นส่วนประกอบหรือรายละเอียดที่เราจะต้องรู้
 เมื่อเรารู้เราเข้าใจแล้วว่าเออ!
 ทำไมคนมีปัญญาไวหรือปัญญาแก่กล้าเนี่ยเพียงตาเห็นรูปแล้วย้ายมาได้ยินเสียงก็เห็นแล้วรูปนี่อนิจจังแล้ว
 ไม่เที่ยงแล้ว เสียงที่ผ่านไปก็เป็นเสียงอนิจจังไปแล้ว
 กลิ่นผ่านไปแล้วก็หายไปเพราะลมพัดไปแล้วหายไปแล้วก็อนิจจังไปแล้ว
 รสเลยลิ้นไปแล้วก็ไม่รู้รสแล้วเดี๋ยวก็ถ่ายทิ้งหมด
 กายได้สัมผัสเดี๋ยวก็สัมผัสร้อนสัมผัสหนาวเนี่ยเย็นสัมผัสเย็นอ่อนสัมผัสแข็งเนี่ยก็ผ่านไปแล้วอนิจจัง

เนี่ยเมื่อใจรู้ความเป็นจริงแล้วว่าอนิจจังเป็นอย่างนี้ เหตุผลที่ถูกต้องตามเป็นจริงก็เป็นอย่างนี้
 อาตมาจึงพิจารณาเห็นว่าพระองค์แสดงอริยสัจจะความจริง
 แต่เป็นความจริงที่เปลี่ยนแปลงเป็นรูปก็จริงเป็นตาก็จริงแต่ก็มันพ้นจากนั้นก็เป็นการเชื่อมไปแล้วเหมือน
 ดึกที่เปลี่ยนมาเป็นหนุ่มเป็นสาวก็จริง
 เปลี่ยนมาเป็นคนแก่คนเฒ่าก็จริงท้ายสุดกลายเป็นคนเจ็บคนตายก็จริงอีกเนี่ยเพราะฉะนั้นความจริงที่
 เปลี่ยนแปลงเป็นอย่างนี้อริยสัจจ
 ทุกข์เป็นของควรกำหนดรู้ที่จะทำให้เกิดอุบายปัญญา ก็คือต้องรู้เหตุผลตามเป็นจริง
 เมื่อเรารู้เหตุผลตามเป็นจริงแล้วเราก็จะเข้าใจ เข้าใจว่าทุกข์เกิดจากความจริงเหล่านี้เพราะอะไร?
 เพราะอุปาทานความยึดถือ ถ้าเราไม่ปฏิบัติตามพระพุทธโอวาทที่เราต้องไปยึดติดในรูป
 รูปนี่เป็นเราเป็นของเรา เสียงนั้นเป็นเราเป็นของเรา กลิ่นนั้นรสนั้นสัมผัสนั้นเป็นเราเป็นของเรา
 แล้วเราก็เป็นทุกข์ แล้วเราก็ทุกข์จนตรอมใจตายก็มี จนไปฆ่าตัวตายก็มีเนี่ยจึงว่าอันตราย
 เป็นสรรพธรรม ธรรมทั้งหลายทั้งปวงทั้งหมดเนี่ยเป็นสรรพธรรม
 แล้วก็เป็นสรรพอันตรายที่ใครไม่รู้ความจริงไปหลงยึดติดเข้าก็จะเป็นทุกข์มากมายกินไม่ได้นอนไม่หลับบน
 พ้อคลั่งหลงลืมสติอะไรพวกนี้ทั้งหมดเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจริงแต่ที่เปลี่ยนแปลงเป็นอนิจจังไม่เที่ยงเมื่อเรารู้ควา
 มจริงที่เปลี่ยนแปลงนี้แล้วเราจะได้ไม่ยึดถือเราก็รับรู้แต่ไม่รับเก็บจิตมันก็ว่างไปจากจิตเรานั้นแหละข้อสำคัญ
 ญคือทำจิตของเราให้ว่างไม่ใช่ว่าต้องไปยึดติดอารมณ์สิ่งเหล่านั้น
 พระองค์ไม่ได้สอนให้อารมณ์เหล่านี้มาเป็นเราเป็นของเรา
 พระองค์สอนให้รู้ความจริงของอารมณ์อารมณ์ทั้งหลายที่สัมผัสไว้เป็นอเนกชาติเนี่ยพระพุทธเจ้าเรียกว่าอา
 สวะ อาสวะกิเลสก็คือรูป เสียง กลิ่น รส โผฏฐัพพะ
 ธรรมารมณ์เนี่ยพระองค์เรียกกิเลสคามเพราะมันทำให้เกิดกามคือความอยากได้เป็นกามตัณหาคืออยากไ
 ด้ วิภวตัณหาความไม่อยากมีอยากเป็นพอรู้ทุกขวิภูษแล้วก็ไม่อยากมีอยากเป็น
 ภวตัณหาภพคือที่อยู่อาศัยของจิตนั้นแหละ ที่พระพุทธเจ้าว่าเรื่อนของตัณหาก็คือรูป เสียง กลิ่น รส
 โผฏฐัพพะ ธรรมารมณ์ ฉะนั้นวิภวหรือเรื่อนของตัณหาก็คือต้องมารู้ความเป็นอนิจจังของรูป ของเสียง
 ของกลิ่น ของรส ของโผฏฐัพพะ ธรรมารมณ์นี้
 ที่พระองค์ว่ากลอนเรื่อนเรื่อเสียแล้วเนี่ยก็เพราะพระองค์มาเข้าใจไม่ใช่เรื่อด้วยการทำลายนี้ต้องเรื่อที่เรื่อ
 ด้วยอนิจจังเพราะสิ่งเหล่านี้มันอนิจจังอยู่แล้วถึงไม่รู้มันก็ต้องเปลี่ยน
 เหมือนบ้านมันชำรุดทรุดโทรมหรือคนเราแก่เนี่ยรูปแก่รูปเจ็บรูปตายเสียงแก่เสียงเจ็บเสียงตายเนี่ยมีทั้งนั้น
 กลิ่นก็เหมือนกัน กลิ่นหอมกลิ่นเหม็นมันก็เหมือนกันหมด อนิจจังไม่เที่ยง เป็นทุกข์ขณะที่เราไม่ชอบ
 เราเป็นสุขเพราะเราชอบเพราะฉะนั้นสิ่งเหล่านี้เป็นส่วนประกอบทั้งหมดต้องมาเรียนรู้ความจริงว่าทุกข์เป็น
 ของควรกำหนดรู้ รู้ความจริงว่ามันเปลี่ยนแปลง เหมือนเรื่ออะไรเราก็รักความเปลี่ยนแปลง
 เกลียดอะไรก็เกลียดความเปลี่ยนแปลง หลงอะไรก็หลงความเปลี่ยนแปลง
 ดีใจเสียใจก็ดีใจเสียใจกับความเปลี่ยนแปลงนั้นแหละ แล้วเราก็จะเห็นความโง่ของเราเองว่าจิตเรื่อนโง่
 ฐไม่ทันอารมณ์ จิตตกเป็นทาสของอารมณ์คือความเปลี่ยนแปลง หรืออนัตตาความเป็นของไม่มีตัวตน

ทฤษฏีพลังเนี่ยแตกสลายหมดที่อาตมาเนี่ยพิสูจน์อนัตตาได้

อนัตตาทายนอกก็คือเห็นไปไม่ไปเหี่ยวร่วงหล่นอนิจจังมาแล้วถูกฝนลมแดดแผดเผาหลายวันหลายเดือนหลายปีเนี่ยไปไม่ก็กลายเป็นธุลีดิน

แม้เป็นธุลีดินแล้วมันก็ยังถูกฝนลมแดดแผดเผาหลายวันหลายเดือนหลายปีก็เป็นฐิธาตุ

ละเอียดไปอีกแม้เป็นฐิธาตุแล้วก็ยังโดนฝนลมแดดแผดเผาอีกเป็นสาระละเอียดไปอีก

แม้เป็นสาระแล้วก็ยังถูกฝนลมแดดแผดเผาหลายวันหลายเดือนหลายปีก็เป็นพลังงานหายไปเนี่ยสังขารรูปเดิมคือไปไม่ไปปรากฏให้เราเห็นแล้วเนี่ยอนัตตาความไม่มีตัวตนเนี่ยเป็นเพราะเหตุนี้เนี่ยมันเป็นอนัตตาทายนอก

ส่วนอนัตตาทายในก็คือเราเกิดจากท้องแม่แล้วมันก็แสดงวิวัฒนาการมาตลอดออกมาเดี๋ยวนี้เด็กแดงๆบนบาะหายไปไหนแล้วเนี่ยอนัตตาทายในถ้าเขาตายพ่อแม่ก็ต้องเอาไปฝังทิ้งแน่นอนฝังทิ้งเผาทิ้งเนี่ยอนัตตาทายในเมื่อเรารู้อนัตตาทายนอกภายในแล้วเรานิพพานหรือยัง? ยัง บรรลุหรือยัง? ยัง

ต้องทำความเข้าใจกันเคยไม่ให้ยึดติดทั้งอนัตตาทายนอกอนัตตาทายใน ความว่างเนี่ยจุดมุ่งหมายที่จะสอนนี่ก็คืออสุญญตสมาธิคือให้รู้จักอนัตตาเป็นอารมณ์ ที่พระพุทธเจ้าสอนอสุญญตสมาธิให้มีอนัตตาเป็นอารมณ์เย็นเย็น นิ่ง นอนเรารู้ก็ความเป็นอนัตตาทฤษฏีพลัง

สรวพก็คือทั้งหมดเลยรวมทั้งภายในภายนอกเป็นอนัตตาหมดเลยไม่ปรากฏแม้กระทั่งญาณความรู้ก็ไม่ปรากฏมันเป็นสัญชาติญาณทำให้เรารู้ขึ้นมาเพราะความเคยชินแล้วก็ไม่มีตัวตนด้วยเนี่ยให้เรารู้ความจริงอันเนี่ยแล้วเหมือนกับเราเนี่ยหลงงมงายไปยึดติดมันคืออนัตตาไม่มีตัวตนเราไปรักอะไรก็รักของไม่มี

โกรธอะไรก็โกรธของไม่มี หลงอะไรก็หลงของไม่มี

ดีใจเสียใจกับของไม่มีเนี่ยเราก็ก็นึกถึงความโง่เมื่อเรารู้ความจริงว่าเราโง่เนี่ยความจริงมันเกิดขึ้นรู้ความจริงแล้วเราก็จะค่อยๆหายโง่แล้วก็เห็นแนวทางคือความวิมุติหลุดพ้นของพระพุทธเจ้าที่ว่าอสุญญตวิโมกข์ที่อาศัยจากการดำเนินจากอสุญญตสมาธิ เมื่อมันชินกับความว่างแล้วที่แรกเราก็กังใจ ตั้งมั่น

คำว่าตั้งมั่นมันก็คือสมาธิตั้งมั่นกับความว่างเมื่อเราทำบ่อยๆตั้งมั่นกับความว่างบ่อยๆมันจะเข้าถึงความว่างรู้ตามความเป็นจริงแล้วจะเข้าถึงอสุญญตวิโมกข์หลุดพ้นด้วยความว่างคือไม่มีอาลัยเลย

เนี่ยที่ว่าอนาลโยคือไม่มีอาลัย เพราะเป็นของว่างเปล่าทั้งหมดไม่ว่ารูป เสียง กลิ่น รส โผฏฐัพพะ

ธรรมารมณ์วัตถุและนามธรรมทั้งหลายสิ่งที่ไปยึดติดเข้าไว้ไม่ใช่เราไม่ใช่ของเรานั้นนะถ้าพูดขั้นสูงขึ้นไปว่าสมมุติที่ต่างประเทศคนไทยก็เรียกอย่างต่างประเทศต่างชาติต่างภาษาก็เรียกอีกอย่าง

เนี่ยเขาเรียกสมมุติขึ้นมา ไฟก็เรียกอีกอย่างหนึ่ง ลมก็เรียกอีกอย่างหนึ่ง น้ำ

เนี่ยอาหารการกินข้าวปลาอะไรเนี่ยเป็นสมมุติทั้งหมด

เมื่อเรารู้ความเป็นจริงว่าเป็นสมมุติขึ้นมาเราไม่ยึดติดในสมมุติเหล่านั้นจิตเราก็วิมุติเนี่ยทั้งสมมุติและวิมุติเนี่ยมันอยู่ด้วยกันเวลาตายแล้วเราอาศัยความที่วิมุติแล้วมันไม่ยึดติดมันเนี่ยจนเคยชินเมื่อมันเคยชินแล้วกับความไม่มีคือว่างเนี่ยหรืออนัตตาเนี่ยจิตยอมอ่อนน้อมไปสู่พระนิพพานคือว่างทั้งสมมุติและวิมุติเนี่ยจึงจะถึงที่สุดไม่ให้ยึดติดทั้งสมมุติและวิมุติ

เนี่ยความหมายที่พระองค์สอนให้เจริญอสุญญตสมาธิให้มีอนัตตาความว่างเป็นอารมณ์หรืออสุญญตวิโมกข์

หลุดพ้นด้วยความว่างเนี่ยเหตุผลมีแค่นี้ เมื่อเรามีความเข้าใจแล้วยืน เดิน นั่ง นอนเราก็เห็นแต่ทุกอย่างที่เราเห็นเนี่ยเป็นความว่างทั้งหมดเลยต่อไปมันจะเสื่อมสลายไปทั้งหมดไม่มีอะไร เป็นของเราเลยตัวเราเองก็ต้อง ตามันก็มีตมัวฟาง หูก็หนวกตึง จมูกก็เป็นหวัดไม่รู้กลิ่นอะไร ลิ้นก็แข็งกระด้างไม่รู้รส

กายก็เป็นอัมพฤกษ์อัมพาตเห็นมัยเราจะเห็นความจริงเมื่อเราเห็นความจริงที่เปลี่ยนแปลงเนี่ยก็คืออนิจจัง อย่างนี้

แล้วเราไปทุกข์เพราะความเป็นจริงความจริงที่เปลี่ยนแปลงไม่มีสาระแก่นสารเลยที่พระองค์แสดงศีลสภาวะ ก็คือละเว้นการละเว้นนั้นแหละเป็นสภาวะที่ถูกต้อง

สมาธิสภาวะก็คือความตั้งใจให้ว่างนั้นแหละเป็นสมาธิเป็นสภาวะที่ถูกต้อง

ปัญญาสภาวะคือรู้เหตุผลแห่งความเป็นจริงถึงความเปลี่ยนแปลงเป็นอนิจจัง ทุกขัง

อนัตตานิยเป็นสภาวะที่ถูกต้องเขาเรียกปัญญาสภาวะ

วิมุตติสภาวะก็คือหลุดพ้นการปฏิบัติอย่างนี้มีวิมุตติหลุดพ้นเป็นสภาวะคือว่างหมดเลยไม่ยึดติดสิ่งใด

วิมุตติญาณทัตสนะสภาวะคือว่างทั้งรู้ทั้งเห็นเขาเรียกว่าวิมุตติญาณทัตสนะ ทัตสนะก็คือความเห็นแต่ญาณ

วิมุตติญาณทัตสนะก็คือว่างทั้งรู้ทั้งเห็น สิ่งที่เราเห็นมาทั้งหมดนั้นนะให้ว่าง

สิ่งที่เรารู้มาทั้งหมดก็ให้ว่างนั้นนะที่อาตมาบอกเนี่ยต้องว่างทั้งตัวผู้รู้ผู้เนี่ยต้องว่างตรงนี้

เราจึงจะเข้าถึงนิพพานัง ปรมัง สุขญญังว่างอย่างยิ่ง

แต่ในขณะที่เรายังไม่ตายเราก็มีสุขแล้วเขาเรียกนิรามิสสุขเป็นนิพพานัง ปรมัง สุขัง

เพราะสุขที่ไม่ต้องอาศัยรูป เสียง กลิ่น รส โสภณรูปะ ธรรมารมณฺแต่เรารู้ความเป็นจริง

วิตกวิจารณ์ไม่เกิดขึ้นสังขารไม่ปรุงแต่งเนี่ยเป็นนิพพานัง ปรมัง สุขังหรือเป็นสอุปาทิเสสนิพพานรูป เสียง

กลิ่น รส สัมผัสเหล่านี้หมดไปจากใจเราคือว่างไปจากใจ วิตกวิจารณ์ไม่เกิดขึ้น

เมื่อวิตกวิจารณ์ไม่เกิดขึ้นสังขารก็ไม่มีปรุงแต่ง

สังขารก็เป็นวิสังขารหยุดการปรุงแต่งแค่นั้นแล้วมันเป็นความเคยชินแล้วว่างจนเคยชินแล้วเมื่อเรารู้ความ

เป็นจริงแล้วเราก็ไม่ยึดติดทั้งอดีต ปัจจุบัน อนาคตคือว่างหมดเลยนั้นแหละมันเป็นสิ่งที่ถูกต้อง

สักกายทิฐิมื่อจิตว่างแล้วสักกายทิฐิความเห็นว่าเป็นตัวเป็นตนก็ไม่มี

วิจิกิจฉาคความลังเลสงสัยเรื่องนั้นเรื่องนี้เรื่องรูป เรื่องเสียง เรื่องกลิ่น เรื่องรส เรื่องโสภณรูปะ

ธรรมารมณฺก็ไม่มีความสงสัยก็หมดไปจากใจ

สีลัพพตปราคมาสที่เราอุบคฺลาที่เราคิดว่าเรามีความเป็นอยู่ด้วยสิ่งเหล่านี้เราก็มั่นใจแล้วว่าสิ่งเหล่านี้เป็นเพ็

ยงปัจฉัยเครื่องอาศัยชั่วคราวแล้วก็ผ่านไปอีก แล้วมันก็ว่างไปอีก สีลัพพตปราคมาสไม่มี

กามราคะคือความปรารถนาในกาม กามคุณ๕ ก็คือต้องการรูป ต้องการเสียง ต้องการกลิ่น ต้องการรส

ต้องการสัมผัสไม่มีนั้นแหละเมื่อกามราคะไม่มี ปฏิฆะการกระทบจิตไม่มี

ถึงมีรูปมีเสียงมีกลิ่นมีรสมีโสภณรูปะมีธรรมารมณฺแต่ไม่มากระทบใจเพราะมีความว่างอยู่แล้ว

ความว่างนั้นแหละเป็นวิหารธรรมเครื่องอยู่ของจิต

ความว่างนั้นแหละเป็นอนาลโยที่ไม่มีอาลัยอยู่ในใจของเรา

เนี่ยเราจะเข้าถึงความสุขความสงบที่แท้จริงเนี่ยจึงเรียกว่านิพพานัง ปรมัง สุขัง
 แต่ถ้าเราประพฤติปฏิบัติให้เคยชินจนกระทั่งถึงการอายุขัยคือตาย เนอะจิตก็น้อมไปสู่ความนิพพานัง ปรมัง
 สุขุณฺยัง ใจที่ขั้นธัมมคือรูป เวทนา สัญญา สังขาร
 วิญญาณคือความรู้สึกต่างๆที่ยังหลงเหลืออยู่เนี่ยตายแล้วก็หมดสิ้นแล้ว
 เนี่ยเขาต้องไปเผาไปฝังเขาเรียกอนุปาติเสตนิพพานเพราะว่างอย่างบริสุทธิ์ทั้งภายในภายนอกเนี่ย
 เราต้องรู้ความจริงอย่างนี้ ความจริงเราก็อยู่กับธรรมนั้นแหละ แต่ว่าเราไม่มีปัญญารู้อย่างพระพุทธเจ้า
 พระธรรมเจ้า
 พระอรหันต์เจ้าที่รู้ความเป็นจริงแบบนี้เมื่อเรารู้เราเข้าใจแล้วเราก็จะได้ไม่เดือดร้อนใจไม่หนักใจเพราะใจเร
 ว่างแล้วใจเราจึงเบาต้องว่าอย่างนี้ พระยามัจจุราชก็มองไม่เห็นจิตเราด้วยเพราะจิตเราว่าง
 มองมากก็มีแต่ความว่างไม่มีอาลัย นั่นนะอนาลโยตรงเนี่ยไม่มีอาลัยคือว่าง ว่างอย่างบริสุทธิ์
 ที่ครูบาอาจารย์ทั้งหลายพูดถึงอนาลโยคือไม่มีอาลัยก็คือไม่อาลัยอาวรณ์ในรูป ในเสียง ในกลิ่น ในรส
 ในโณภูมิจุฑะ ในธรรมารมณฺ์เหล่านั้นนะจึงเรียกว่าอนาลโยไม่อาลัยอาวรณ์กับรูป เสียง กลิ่น รส โณภูมิจุฑะ
 ธรรมารมณฺ์สิ่งที่เรารักเราชังทั้งหมดไม่มี ว่าง ว่างเปล่าเนี่ยเราจะได้
 มันมีเหตุผลตรงเนี่ยที่เรียกว่าปัญญาคือเหตุผลที่ถูกต้องถ้าเราไม่มีปัญญารู้เหตุผลที่ถูกต้องแล้วเนกขัมมะ
 ารอดใจที่เรียกว่าประพฤติพรหมจรรย์
 การประพฤติพรหมจรรย์ที่จะเข้าถึงความสุขอดก็ตั้งอกอาศัยเนกขัมมะพรหมจรรย์
 แล้วเนกขัมมะพรหมจรรย์เอาอะไรมาเป็นข้อปฏิบัติ? ก็เอาทานเอาศีลนั่นแหละมาเป็นข้อปฏิบัติ
 ทานให้แล้วก็ว่าง ศีลละเว้นก็ว่างเอามาเป็นข้อปฏิบัติให้เคยชิน อดใจให้ได้
 อดใจให้เป็นพรหมจรรย์ให้เกิดความบริสุทธิ์คือใจเราบริสุทธิ์ประพฤติในทาน ทานนั้นก็บริสุทธิ์
 ให้แล้วก็ว่างไม่ยึดติดในทานอีก
 ศีลละเว้นแล้วก็ว่างเนี่ยเอาทั้งทานทั้งศีลเอามาเป็นอุปการะในข้อปฏิบัติเนี่ยจึงเรียกว่าเนกขัมมะพรหมจรร
 ย์ ปัญญาเหตุผลก็เหตุผลเพื่อว่างเพื่อให้บริสุทธิ์ให้จิตบริสุทธิ์ ไม่ต้องมีทุกข์ไม่ต้องอาลัยอาวรณ์กับสิ่งต่างๆ
 เพียรวิริยะเพียร ทิเนี่ยเพียรให้ทานรักษาศีลก็เพียรเพื่อความว่าง
 ปัญญาอยู่ในเหตุผลในทานในศีลแล้วที่เราเอามาเป็นข้อวัตรปฏิบัตินั่นแหละก็เป็นปัญญาเหตุผลที่ถูกต้องแล้ว
 วนมาเพียรทุกวันเพียรให้มีทานเพียรให้มีศีลทุกวันก็เป็นวิริยะเพียรที่ถูกต้อง
 ขันติดอดทนในการทำทานรักษาศีลก็เพื่อว่างนั่นแหละอดทนครั้งหนึ่งก็ว่างทีหนึ่งแล้วก็อุเบกขาวางเฉยอีกทีห
 ึ่งนะเราอดกลั้นมีขันติครั้งหนึ่งก็ได้ทั้งอุเบกขาได้ทั้งความว่างด้วยแล้วสัจจะจะต้องมีความจริงใจในทานในศี
 ลด้วยเนี่ยสัจจะความจริงใจในทานในศีลก็เพื่อว่างเราต้องมีความตั้งใจแน่วแน่ที่จะประพฤติปฏิบัติเพื่อในท
 านในศีลเอามาเป็นเนกขัมมะพรหมจรรย์เอามาเป็นข้อวัตรปฏิบัติเดียวกันไปปฏิบัติอะไร? เนี่ยเขาถามไปปฏิบัติ
 ะไร? พวกนักปฏิบัติทั้งหลายปฏิบัติอะไร? เนี่ยมงามกันทั้งนั้น
 เนี่ยต้องปฏิบัติในทานในศีลทานให้แล้วก็ว่างศีลละเว้นก็ว่างเนี่ยต้องให้มีความว่างทั้งสองอย่างนี้
 นี้แหละจึงจะเป็นนัยยะที่ถูกต้องเป็นเหตุผลที่ถูกต้องแล้วก็เป็นสัจจะเนี่ยเป็นรากเหง้าของสมาธิด้วย
 ถ้าใครเสียสัจจะ

แล้วก็เสียศีลด้วยสมาธิก็เสียไปแล้วความตั้งมั่นเนี่ยหมดไปเลยเสียสัจจะตั้งมั่นมากลบนานี่มากลบนเหมือนกับพวกที่ทุจริตผิดศีลผิดธรรมแล้วก็อ้านั้นอ้านี่มันก็พุ่งช่านเพราะเสียสัจจะเนี่ยอันเนี่ยสำคัญมากเลยสัจจะเป็นรากเหง้าของสมาธิจำไว้ให้ดีจิตจะตั้งมั่นได้ก็ต้องมีสัจจะตายเป็นตายตายก็ทิ้งกันเลยไม่ต้องอาลัยอาวรณ์กันแล้วร้องห่มร้องไห้ไปก็แค่นั้นเอง เมื่อตัดใจตายแล้วก็ว่างเนี่ยเป็นปรมัตถบารมีด้วย ถ้าตัดให้ทานตายก็เป็นทานปรมัตถบารมี

ทานอย่างเดียวกับนิพพานได้ที่อาตมาเคยเทศน์เคยสอนไว้ศีลละเว้นอย่างเดียวละเว้นจนว่างบริสุทธิ์ก็ไปนิพพานได้ เนกขัมมะอดใจในทานในศีลก็ไปนิพพานได้เห็นมัย ปัญญารู้เหตุผลของความเป็นอนิจจัง ทุกขัง อนัตตาด้วยทานด้วยศีลก็ไปนิพพานได้ด้วยปัญญา วิริยะเพียรในทานในศีลเพื่อว่างก็ไปนิพพานได้

เนี่ยที่เหมือนกับพระพุทธเจ้าแสดงไว้ว่าการไม่ทำบาปทั้งปวง การทำกุศลให้ถึงพร้อม การชำระจิตของตนให้ขาวรอบ การที่เราจะไม่ทำบาปทั้งปวงได้เราก็ต้องมีขันติโสรัจจะ ขันติความอดกลั้นอดทน โสรัจจะความสงบเสงี่ยม

เช่นตาเห็นรูปก็อดกลั้นอดทนไว้แล้วก็สงบเสงี่ยมเอาไว้ไม่ให้ไปยุ่งกับรูป หูได้ยินเสียงก็อดกลั้นอดทนไว้สงบเสงี่ยมเอาไว้ไม่ให้ไปยุ่งกับเสียง จมูกได้กลิ่นก็อดกลั้นอดทนไว้สงบเสงี่ยมเอาไว้ไม่ให้ไปยุ่งกับกลิ่น ลิ้นได้รับรู้รสแล้วก็ไม่ต้องไปติดเซลล์ชวนชิมให้อดกลั้นอดทนไว้สงบเสงี่ยมเอาไว้ ภายได้รับสัมผัสเย็นร้อนอ่อนแข็งฤดูกาลเราก็อดกลั้นอดทนไว้สงบเสงี่ยมเอาไว้ แล้วใจเราก็จะได้ไม่ไปฆ่าสัตว์ ลักทรัพย์ประพฤติผิดในกาม มุสาวาท

กินเหล้าเมายาก็เพราะเรามีขันติโสรัจจะเนี่ย เราจะไม่ทำบาปด้วยขันติโสรัจจะเนี่ยเขาเรียกการไม่ทำบาปทั้งปวงเราก็ต้องมีขันติโสรัจจะเนี่ย

อดกลั้นอดทนได้สงบเสงี่ยมได้แล้วการทำกุศลให้ถึงพร้อมเราจะทำยังงัย? ก็ต้องมีขันติโสรัจจะนั่นแหละ ไม่อยากให้ทานก็อดทนทำทาน ไม่อยากรักษาศีลก็อดทนรักษาศีล

ไม่อยากประพฤตินอกขัมมะก็อดกลั้นอดทนประพฤตินอกขัมมะ

ไม่มีปัญญาก็อดกลั้นอดทนใช้เหตุผลให้มากขึ้น

เราก็จะได้รู้ว่าเนี่ยขันติโสรัจจะเนี่ยที่เราจะทำให้เกิดขึ้นมาเป็นเนกขัมมะ

ปัญญาไม่มีก็อดกลั้นอดทนให้มีปัญญาขึ้นมา ทนอะไรไม่ได้ก็พยายามทนให้ได้ ไม่มีสัจจะก็ทนให้มีสัจจะ

ไม่มีอธิษฐานปรารภนาเพื่อความวิมุตติหลุดพ้นก็ต้องคำว่าอธิษฐานก็คือปรารภนาจำไว้ให้ดี

คำว่าอธิษฐานก็คือความต้องการหรือความปรารภนา

แต่ถ้าจิตเราไร้เจตนาไร้ความปรารภนาก็คือไร้ตัณหาความอยาก

เนี่ยมีอีกนัยยะหนึ่งมันมีลึกลับซับซ้อนมากเลยคำสอนพระพุทธเจ้านี้เป็นนัยยะเป็นอัญญะมัญญะปัจฉัยเป็นเหตุปัจจัยจะเป็นเหตุเป็นผลมากมายเลย

เพราะฉะนั้นเมื่อเราขันติอดกลั้นอดทนในการอธิษฐานปรารภนาเพื่อความพ้นทุกข์ให้ได้

เมตตาก็รักใคร่ในการที่จะพ้นทุกข์ไม่ใช่ไปเที่ยวรักหนุ่มรักสาวเป็นเมตตารักใคร่ในทานในศีลในเนกขัมมะใน

นบัญญัติในวิริยะ ชั้นดี สัจจะ

อธิษฐานเมตตาเนียอุเบกขาก็วางให้หมดเลยทั้งภายในภายนอกเนี่ยก็ไปนิพพานได้แล้ว นิพพานัง ปรมัง
สุญญังวางเฉยหมดทั้งภายในภายนอก

กิเลสต้นหากก็ไม่เกิดเนี่ยเป็นการสรุปที่ให้เราเห็นว่าเนี่ยต้องเป็นเหตุเป็นผลแบบนี้
แล้วก็เพื่อความว่างอย่างเดียว อุเบกขาก็ว่างหมดเลย ว่างทั้งภายในภายนอก
แทนที่ว่าอุเบกขาวางเฉยแล้วไม่มีคำอธิบายอะไรแล้วใช่ไหม? แต่ว่าอุเบกขาอะไร?
ถ้าเราไม่รู้ว่เราอุเบกขาอะไรเราจะรู้ความหมายได้อย่างไร?

หมดเลยเนี่ยอุเบกขาวางเฉยทั้งภายในภายนอกคือวางเฉยรูป เสียง กลิ่น รส โณภูฐัพพะ
ธรรมารมณจิตจะได้ไม่วิตกวิจารณ์สังขารไม่ปรุงแต่งรูป เสียง กลิ่น รส โณภูฐัพพะ
ธรรมารมณเนี่ยอุเบกขาภายใน ไม่ใช่ว่าอุเบกขาวางเฉยก็ไม่รู้

ชื่อป้อบางคนก็หาว่าชื่อป้อไปเลยคนละเรื่องกันเลยเนี่ยถ้าความหมายเป็นแบบนี้
เมื่อเราเข้าใจอย่างนี้แล้ว เราก็จะได้ตั้งมั่นสมาธิตั้งมั่น สมาธิแปลว่าความตั้งใจมั่น
ตั้งใจมั่นกับความว่างคือมีอนัตตาเป็นอารมณ์

ถ้าเราจะเจริญวิปัสสนาเขาเรียกว่านิพพิทาญาณคือเบื่อหน่าย ข้อแรกเลยนิพพิทาญาณคือเบื่อหน่าย
เราก็เห็นรูปก็เบื่อหน่าย ได้ยินเสียงก็เบื่อหน่าย ได้กลิ่นก็เบื่อหน่าย ได้รสก็เบื่อหน่าย ได้สัมผัสก็เบื่อหน่าย
ได้รู้ธรรมารมณก็เบื่อหน่าย

เอาความเบื่อหน่ายนั่นแหละคือเบื่อหน่ายอะไร? เราก็ต้องถามตัวถามให้ลึกลงไปอีกว่าเราเบื่อหน่ายอะไร?
เราเบื่อหน่ายทุกข์(หัวเราะ) ต้องว่าเบื่อหน่ายทุกข์ แล้วสมุทัยเหตุให้เกิดทุกข์คือต้นเหตุ
ที่พระองค์เรียกว่าสมุทัยคือต้นเหตุเนี่ยเป็นของควรละ คำว่าละเนี่ยเราต้องอาศัยศีลเนี่ยแหละเป็นตัวละ
ละเว้นหมดเลยละเว้นรูป เสียง กลิ่น รส โณภูฐัพพะ ธรรมารมณพอละเว้นแล้วมันก็ว่างเห็นมัย
สมุทัยเหตุให้เกิดทุกข์คือต้นเหตุเป็นสิ่งที่ควรละ ก็คือละเว้นนี้แหละ เราต้องจับคู่กันให้ถูกธรรมพระพุทเจ้า
ถ้าเราจับคู่ถูกแล้วไม่ยาก ไม่มีอะไรยากเลย

ละเว้นอย่างเดียวนั้นแหละคือการละเว้นสมุทัยละเว้นสมุทัยเหตุให้เกิดทุกข์ทั้งหมดเลย
นิโรธความดับทุกข์ก็คือดับอารมณ์เราเนี่ยดับแล้วก็ว่างดับแล้วก็ว่าง ตาเห็นรูปก็ดับแล้วก็ว่าง ว่างจากรูป
ว่างจากเสียง ว่างจากกลิ่น ว่างจากรส
ว่างจากโณภูฐัพพะสัมผัสแล้วก็ดับที่ใจเราเนี่ยเขาเรียกนิโรธความดับทุกข์ ที่นี้ถึงมรรคควรเจริญให้มาก
เขาเรียกนิโรธความดับทุกข์ควรทำให้แจ้งคือต้องแจ้งด้วยปัญญาอย่างนี้ คือต้องดับ ดับรูป ดับเสียง
ดับกลิ่น ดับรส ดับโณภูฐัพพะ ดับธรรมารมณให้ได้ ดับจนกระทั่งเออ!

มันเคยชินแล้วที่มันดับคือว่างจริงๆแล้ว ทีแรกพออาศัยความว่างนั้นแหละเป็นมรรค
ทีหลังมันว่างแล้ววางเฉยได้จริงๆแล้วเนี่ยมันก็เกิดผลแล้วเนี่ยมันเป็นผลเพราะฉะนั้นเมื่อเรารู้ผลเราก็จะรู้ว่า
ได้!

เนี่ยเอาความว่างเป็นมรรคคือเอาสุญญตสมาธิเป็นมรรคตั้งใจว่างนั้นนะเป็นต้นเหตุเป็นบาทหรือเบื้องต้นแรก
ทีหลังมันว่างจริงๆแล้วเป็นผลแล้ว มรรคผล เพราะฉะนั้นมรรคควรเจริญให้มาก

เนี่ยตาเห็นรูปก็ดับรูปเรื่อยไปเพราะนิโรธะความดับทุกข์ต้องดับรูป ดับเสียง ดับกลิ่น ดับรส
 ดับโณภูฏัพพะ ดับธรรมารมณฺ์ ดับความรู้สึกนึกคิด
 นั้นแหละความดับเนี่ยหรือความว่างเนี่ยดับว่างดับว่างเนี่ยเป็นมรรค
 เป็นหนทางที่จะเข้าถึงความพ้นทุกข์ดับทุกข์ได้อย่างแน่นอน นีพพานัง ปรมัง สุธัญญังต้องดับว่าง
 ดับแล้วก็ว่างเลยไม่มีอาลัย อนาลโยเนียบริสุทธิทั้งภายในภายนอก
 เนี่ยเป็นอย่างนี้เพราะฉะนั้นเมื่อเราเข้าใจแล้วก็ไม่มีอะไรยากแล้ว
 เราก็ตั่งใจที่จะดับคือเจริญสุญญตสมาธิตามพระพุทโธวาทสอนเราให้เรามีอนัตตาความว่างเป็นอารมณฺ์
 เอามาเป็นบาทเบื้องต้นเลยบาทหรือมรรคที่จะเดินบาทที่จะก้าวเดินไปตามทาง
 ทางมรรคก็คือทางว่างทางดับไม่ใช่ทางอื่น *เอโกอัญญัฐังคิโก มัคโค*ก็คือว่างที่พระพุทโธเจ้าสอน*เอโกอัญญัฐังคิโก*
*มัคโค*เนี่ย ใจที่สัมมาทิฏฐิเห็นชอบก็ดับว่างไม่มีความเห็นแล้วดับว่าง สัมมาสังกัปโปก็ดับว่างไม่มีการดำริ
 สัมมาวาจาก็ดับว่างไม่มีการพูดจានั่นนะก็ดับว่าง สัมมากัมมันโตก็ดับว่าง สัมมาอาชีโวอาชีพก็ดับว่าง
 สัมมาวาโยโมก็ดับว่าง สัมมาสติระลึกชอบก็ดับว่างไม่ระลึกอีก
 สัมมาสมาธิตั้งใจมั่นกับความดับความว่างนั้นแหละจึงเรียกว่า*เอโกอัญญัฐังคิโก*
*มัคโค*นี้ทางเดียวเนี่ยมรรค๘ทางเดียวคือทางดับว่าง แต่พระองค์อาศัยในนัยยะ
 แต่ไปเห็นอะไรชอบๆเนี่ยเป็นเปลือกเป็นเปลือกสำหรับทางโลกเห็นชอบดำริชอบพูดชอบการงานชอบอาชีพ
 ชอบความเพียรชอบระลึกชอบตั้งใจมั่นชอบนี้เป็นเปลือก
 เพราะฉะนั้นต้องว่างจากสิ่งเหล่านี้แหละจึงจะเป็นแก่น
 ต้องว่าเป็นแก่นหรือเป็นแนวทางที่จะเข้าถึงความพ้นทุกข์ที่แท้จริงความพ้นทุกข์ที่แท้จริงต้องเป็นแบบนี้
 ทางมรรคของพระพุทโธเจ้าเป็นอย่างนี้ *เอโกอัญญัฐังคิโก มัคโค*เนี่ยไม่ผิดหรอก
 แต่ว่าเป็นต้องเข้าถึงความดับว่าง ถ้าไปเห็นชอบเห็นอะไรก็ชอบหมดเนี่ยเปลือก! ยังเข้าไม่ถึง
 เนี่ยให้จำไว้ให้ดี แค่อาดมาถามขึ้นมาว่า อาชีพชอบ ไปทำอาชีพอะไรในนิพพาน? นีพพานัง ปรมัง
 สุธัญญังเนี่ย นิพพานไม่มีตัวตนแล้วจะไปทำอาชีพอะไร?
 ก็เนี่ยถ้าเถียงอาตมาก็บอกนั่นแหละเอาความว่างนั่นแหละเป็นอาชีพทำทุกวัน(หัวเราะ)เนี่ยอาตมาก็ต้องบ
 ออกอย่างนี้ เพราะฉะนั้นเอาเป็นอาชีพเลยเอาทุกวันเลย
 ต้องทำจิตให้ว่างให้ได้ไม่ยึดติดใดๆเลยเนี่ยเอาอย่างนี้
 แต่เราก็ต้องทำหน้าที่เพราะเรายังเกิดมาเนี่ยทุกคนเกิดมาเพื่อทำหน้าที่ของความเป็นพ่อเป็นแม่บุตรภรรยา
 สามัญญะเหล่าเหล่านั้นเป็นหมอบเป็นคนใช้ทหารตำรวจ เป็นเจ้าฟ้าเจ้าแผ่นดินเนี่ยต้องทำหน้าที่
 แล้วเกิดมาต้องใช้กรรมกายกรรมมือเท้าต้องทำงาน วชิกรรมปากต้องพูด มโนกรรมจิตต้องคิดนึก
 แต่กายกรรมไม่ต้องฆ่าสัตว์ตัดชีวิตประพฤติดินในกาม
 วชิกรรมต้องไม่พูดมุสาวาทพูดส่อเสียดพูดคำหยาบคายไม่พูดเพื่อเจ้าเอเลวไหล
 มโนกรรมต้องไม่โลภอยากได้ของใครฟริๆไม่พยาบาทอาฆาตแค้นใครไม่เห็นผิดคลองธรรมที่ชอบ
 เห็นว่าบาปบุญไม่มีการทำดีทำชั่วไม่มีผลเนี่ยมิจฉาทิฏฐิเนี่ย เมื่อเรารู้อย่างนี้แล้วเราก็ตัดใจตามวิธิการนี้
 ดับว่างแล้วก็ไม่มีอาลัยอาวรณ์ ตายก็ทิ้ง! เพราะเราทำหน้าที่ของเราสำเร็จแล้ว

ทำหน้าที่อะไร?ของความเป็นพ่อเป็นแม่เป็นพี่เป็นน้องบุตรภรรยาสามีสำเร็จแล้วคือเราไม่ยุ่งกับใครนั่นแหละสำเร็จ! ว่าง!

ถ้าเรายังไปยุ่งอยู่ยังไม่สำเร็จนะจำไว้ให้ดีนะ(หัวเราะ)ต้องว่างต้องอาศัยแนวทางสุญญตสมาธิเนี่ยต้องยึดถือเป็นหลักเอาเป็นหลักฐานหรือมั่นคงที่จะยึดเอาเป็นแนวทางเป็นที่พึ่งเข้าสู่พระนิพพานต้องว่าอย่างนี้เมื่อเรารู้อย่างนี้แล้วเราก็ไม่ต้องไปเดือดร้อนไม่ยุ่งอยากใจ แล้วก็ง่ายตายต้องว่าอย่างนี้ที่อาตมาพูดเนี่ยพลิกวิกฤตเป็นโอกาสที่เขาไปฝึกปฏิบัติในป่าในเขาอาตมาไปมาแล้วอาตมาเนี่ยพระป่าตัวจริงอาตมาเนี่ย อยู่ป่าอยู่เขามาตลอดคิดอย่างเดียวว่าตายก็ทิ้ง

ขนาดตายมันจะตายจิตออกจากร่างไปแล้วใจยังห่วงศาสนายังกลับมาได้เลยอาตมาเนี่ยหลายครั้งแล้วสละตายแล้วก็ไม่ได้ตายเนี่ยเป็นพระเดนตายด้วย แล้วก็รู้ความจริงที่แน่นอนไม่วิปริตผิดเพี้ยน

คำว่าไม่วิปริตผิดเพี้ยนคือไม่ผิดพระพุทธโอวาทเนี่ยตามที่มาพูดให้ฟังเนี่ย

เพราะฉะนั้นเราจะต้องมาประพฤติตามนี้ เราก็ทำงานของเราไปเป็นปกติตามหน้าที่ของเราปกติ

แต่เราไม่ได้ทำ๔ชั่วโมงมีเวลาว่างก่อนจะกินจะนอนจะกินสบายก็นึกถึงเออ!

ทั้งวันแล้วเนี่ยกว่าจะได้กินเนี่ยจนจ้งขนาดไหนทุกซัขนาดไหน

แล้วเราก็ระลึกถึงความว่างเนี่ยหรือจะนอนสบายหมดเวรสิ้นกรรมก็นึกถึงความว่างก่อน

แล้วก็โมทนาสาธุกับพระพุทธเจ้าพระธรรมเจ้าพระอรหันต์เจ้า

เนี่ยถ้าตายก็ขอให้พาคิดวิญญูณไปนิพพานด้วยว่างๆภาวนาว่างๆจนดับเลย เวลาเราขึ้น เดิน นั่ง

นอนก็ภาวนาว่างๆพูดเข้าหูไปสูใจถ้าเรายังไม่ได้ทำงานยังไม่ได้ทำหน้าที่

เรายังเดินทางไม่ถึงเราก็เดินว่างๆไปเรื่อยๆนั่นแหละเป็นการฝึกหัดตัดนิสัยเป็นการอบรมจิตของเราที่เรียกว่าภาวนาคือทำให้มีให้เป็นขึ้นมาซึ่งความว่าง ถ้าเราไปทำอะไรให้มีให้เป็นขึ้นมาอย่างอื่นมีแต่ทุกข์ทั้งนั้น

ต้องทำความว่างให้เกิดแก่จิตของเราทำความว่างขึ้นมาแล้วจึงจะไม่มีทุกข์พันทุกข์ด้วยไม่ต้องมาเวียนว่าย

ตายเกิดอีก เนี่ยเพราะจิตเราไม่ได้ระลึกถึงความดีความชั่วถ้านึกถึงความดีก็ไปสวรรค์เป็นพรหมเป็นเทพ

นึกถึงความชั่วก็ตกนรกเป็นเปรตเป็นอสุรกายสัตว์เดรัจฉาน

ถ้าจิตเราว่างแล้วก็ไม่ต้องไปสวรรค์ไม่ต้องไปนรก มุ่งไปนิพพานอย่างเดียว! ว่าง! เนี่ยจำไว้ให้ดีเนี่ยอ้าว!

แค่นี้ก็พอใครอยากรู้อะไรอยากสงสัยอะไรถามอาตมา

อาตมาจะได้อธิบายชี้ให้ฟังเนี่ยต้องแสดงหลักไว้แล้วที่นี้ให้โยมถามความสงสัยได้.....

ชนะชัย เมฆา ผู้ถอดความและจัดพิมพ์

วันพุธที่ ๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๕

เวลา ๒๑.๒๓ น.